

ምዕራፍ

1

$$75 - 24 = 51$$

$$170 + 12 = ?$$

ክሳብ 100 ዘስዉ መቡኒ ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳፅን

1.1 ድግማ ክሳብ 100 ዘስዉ መቡኒ ቁፅርታት

1.1.1 ድግማ ክሳብ 100 ዘስዉ መቡኒ ቁፅርታት

መስመዲ 1

ክሳብ 100 ካብ ዘስዉ ቁፅርታት ኣብዚ ሰደቓ ዝገደቡ ብቐጥታ ሰዓብ ፅሓፉ።

1				6		9	
	12						
				27			
		33					
41							
						59	
					68		
				77			
	82						
							99

ሀ. ሰዓብ ቁፅር ን 27 ክገደይ እዩ? _____

ለ. ቀዳማይ ቁፅር ን 68 ክገደይ እዩ? _____

ሐ. ሰዓብ ቁፅር ን 44 ክገደይ እዩ? _____

መስመዲ 2

ነዞም ዝስሉቡ በዝሓም ብኣሃዝን ብፊደልን ፅሑፍ።

10 ሓደታት 1 ዓሰርተ ይኸውን።

		ብኣሃዝ	ብፊደል
ሀ.		<u>18</u>	<u>ዓሰርተ</u> <u>ሸምንተ</u>
ለ.			
ሐ.			
መ.			
ረ.		—	—
ሰ.		—	—
ሸ.		—	—
ቀ.		—	—

መስመዲ 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

- 41፣ 23፣ 12፣ 75 ን 83ን ኣክብቡ።
- ብቀይሕ ቀለም ዝተፅሓፉ ቁጽታት ንኣባላት ጉጅለኹም ዓው ኢልኩም ኣንብቡሎም።
- ብሰማያዊ ቀለም ዝተፅሓፉ ቁጽታት ብፊደል ፅሓፉ።
- ብቆለዎይ ቀለም ዝተፅሓፉ ቁጽታት ብፊደል ፅሓፉ።

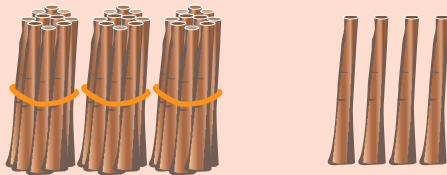
1.1.2 ደግማ ዓድታት ቁጽሪ

ንጥፈት 1

ብዓስርተታትን ብሓደታትን ምቛዳር

ተምሃሮ ካልኣይ ክፍሊ ፈልስታት ክተክሉ እዮም። እቶም ፈልስታት ከደርገፁ ንሓፀር ዝኾን ቁርጽሬፅ ፅንፀይቲ ከምፅኡን እቲ ዘምፅኡዎ በቢዓስርተ መሢርም ክቕርቡን ተነገረዎም።

ሀ. ኣቤል 34 ፅንፀይትታት ሒዙ መዲኡ። ክንደይ ጥማር ዓስርተታት ኣምዲኡ? ክንደይ ዘይተጠመሩ ኹ ኣለዉዎ?

እናተመያየጥኩም ነዞም ዝስዕቡ ባዶ ቦታታት ምልኡ።

34 = _____ ዓስርተታት + _____ ሓደታት

መፅሐፍ ተምሃራይ ካልካይ ክፍሊ

ለ. አለመ. 58፣ ለታይ 76፣ ሐጎስ 49 ከምኑውን ርግኣት 99 ቁርፅራፅ ዕንፀይትታት አምባሎም፣ ብድማር ክንደይ ጥማር ቁርፅራፅ ዓሰርተታት አምባሎም? ክንደይ ዘይተጠመሩ ኸ አለውዎም?

58 = □ ዓሰርተታት + □ ሐይታት = □ + □

76 = □ ዓሰርተታት + □ ሐይታት = □ + □

49 = □ ዓሰርተታት + □ ሐይታት = □ + □

99 = □ ዓሰርተታት + □ ሐይታት = □ + □

መልመዳ 4

ነዚ ሰደቓ ምልኡ።

ቁፅሪ		ዓሰርተታት	ሐይታት
ብኣሃዝ	ብፊደል		
38	ሳላሳን ሸምንተን	3	8
43		4	3
97		9	
75			
		5	6
87			
	ቴስዓን ሰለስተን		
		8	1

1.1.3 ምወድዳር ቁፅርታት

ንጥፈት 2

ምወድዳር ቁፅርታት

1. ጨረር ቁፅርታት ኣብ ደፍተርኩም ብምስራሕ ነዞም ዝሰዕቡ ቁፅርታት ኣወዳድሩ።

ሀ. ካብ 14 ን 18ን መን ይበልፅ? መልስኹም < ፣ > ብምጥቃም ፅሓፉ።

ለ. 34 ን 24ን ኣወዳድሩ፤ ኣየናይ ይንእስ?

ሐ. 76 ን 68ን ኣወዳድሩ፤ ኣየናይ ይንእስ?

1. በዓል ክልተ ኣሃዝ ቁፅሪ ካብ በዓል ሓደ ኣሃዝ ቁፅሪ ይበልፅ።

ኣብነት: 13 > 9

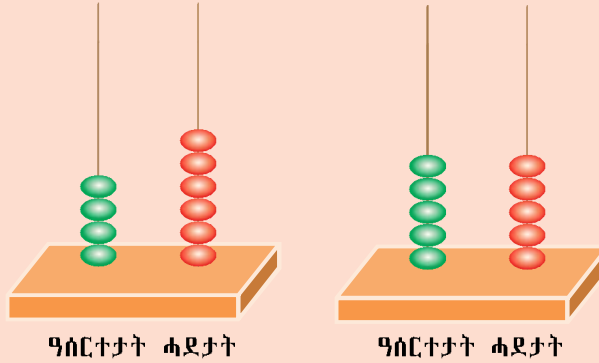
2. ክልተኾም ቁፅርታት በዓል ክልተ ኣሃዝ እንተኾይኖም መጀመርታ ዓዲ ዓሰርተ ዘለዉ ኣሃዛት ነወዳድር፤ ኣብ ዓዲ ዓሰርተ ዝዓበዩ ቁፅሪ ዘለዎ እቲ ዝዓበዩ እዩ።

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስፀፀ ሙሉስ ቁፅርታት ምድሃርን ምጉዳስን

2. ኣባኸስ ብምጥቃም ነዞም ተዋሂቦም ዘሰፀ ቁፅርታት ኣወዳድሩ።

ኣብነት

ሀ. $46 \square 55$

$46 < 55$

ለ. $87 \square 76$

ሐ. $45 \square 63$

መ. $26 \square 33$

ረ. $93 \square 88$

መስመዳ 5

1. ጨረር ቁፅሪ ብምጥቃም ኣብቲ ሳፁን $>$ ወይ $<$ ኣቐምጡ።

ሀ. $15 > 10$

መ. $14 < 13$

ሸ. $35 > 27$

ለ. $61 > 52$

ረ. $48 < 70$

ቀ. $43 > 19$

ሐ. $22 < 23$

ሰ. $77 < 68$

በ. $55 < 43$

2. ካብ ዝነኣስ ናብ ዝዓበየ ስርዑ።

34 33 28 19 53

መስሰ

19 28 33 34 53

ሀ. $43 \text{ ፣ } 33 \text{ ፣ } 82 \text{ ፣ } 19 \text{ ፣ } 93$

ለ. $87 \text{ ፣ } 45 \text{ ፣ } 80 \text{ ፣ } 73 \text{ ፣ } 28$

3. ካብ ዝዓበየ ናብ ዝነኣስ ስርዑ።

34 33 28 19 53

መስሰ

53 34 33 28 19

ሀ. $34 \text{ ፣ } 33 \text{ ፣ } 28 \text{ ፣ } 19 \text{ ፣ } 53$

ለ. $45 \text{ ፣ } 78 \text{ ፣ } 66 \text{ ፣ } 94 \text{ ፣ } 63$

መስመዲ 6

አብቲ ሳፁን ክቕመጥ ዝግብኦ ቁፅሪ ኣክብቡ።

ሀ.	$15 < \square$	17	13	12
ለ.	$33 < \square$	24	42	31
ሐ.	$\square < 48$	84	36	50
መ.	$\square < 72$	84	72	59
ረ.	$\square < 68$	55	72	69

1.2 ክሳብ 20 ዘስዉ መስኦን ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳልን

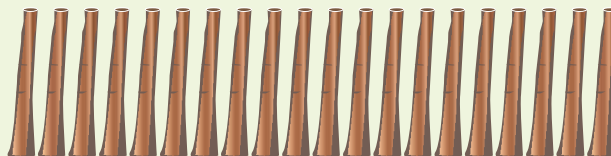
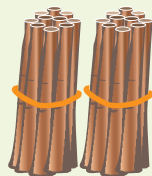
1.2.1 ድማርም ካብ 20 ንታሕቲ ዘኾኑ መስኦን ቁፅርታት ምድማር

መስመዲ 7

ዘቕፀሩ ቁርፅፅ ፅንፀይቲ ብምጥቃም ደምሩ።

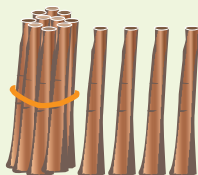
ኣብነት

ሀ. $10 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$10 + 10 = 20$ (ዕስራ)

ለ. $10 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$10 + 4 = 14$ (ዓስርተ ኣርባዕተ)

ሐ. $9 + 8 = \square$

መ. $11 + 6 = \square$

ረ. $15 + 4 = \square$

ሰ. $7 + 12 = \square$

መስመዲ 8

እዚ ሰደጃ ናብ ደፍተርኩም ቀዲሕኩም ባዶ ቦታ ምስኩ።

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2		4							
3				7					
4									
5						11			
6							13		
7									
8									
9			12						

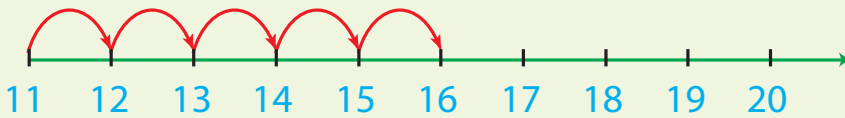
መስመዲ 9

ጨረር ቁፅሪ ተጠቂምኩም ደምሩ።

ካብነት

ሀ. $11 + 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

መጀመርታ ካብቲ ጨረር ቁፅሪ 11 ኣቐምጡ፤ ቀዲልኩም ናብ የማን ገፅ 5 ደረጃታት ኪዱ፤ እቲ ትረኽብዎ ቁፅሪ 16 ድማር 11ን 5ን እዩ።

ስለዚ, $11 + 5 = \underline{16}$

ለ. $12 + 7 = \underline{\hspace{1cm}}$

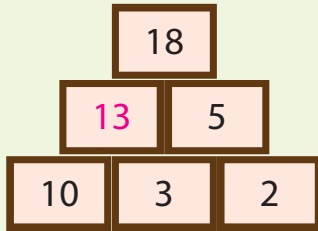
ሐ. $3 + 15 = \underline{\hspace{1cm}}$

መ. $5 + 4 = \underline{\hspace{1cm}}$

መስመዳ 10

ሕድሕድ ሰደቻ ካማስኩ።

ክብነት

ክብ ንኒ ንንኒ ዘሰዉ ሰደቻታት ዘሰዉ ቀፅርታት ኸንትደመሩ ክብ ስሰሲኦም ዘሎ ቀፅሪ ደህቡ።

$$10 + 3 = 13$$

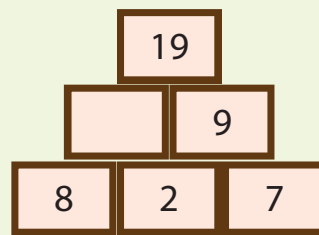
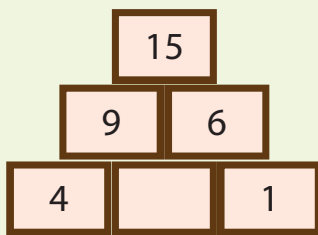
$$3 + 2 = 5$$

$$13 + 5 = 18$$

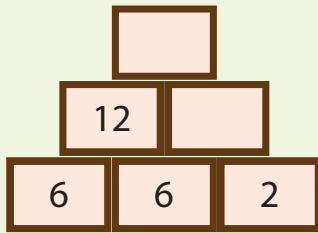
ሀ.

ለ.

ሐ.

መ.

መስመዳ 11

>, < ወይ ደማ = ተጠቅምኩም ካወዳድሩ።

ክብነት

1. 12 _____ 12 + 3

$$12 + 3 = 15$$

ስለዚ, 12 < 15

2. ሀ. 10 _____ 9 + 6

ለ. 16 _____ 11 + 4

ሐ. 8 _____ 3 + 6

መ. 5 + 3 _____ 7

ረ. 10 _____ 9 + 2

ሰ. 9 _____ 2 + 7

መጠመዲ 12

1. ዋጋ ሀ ድለዩ።

ሀ. $11 + 7 = ሀ$

ለ. $7 + 8 = ሀ$

ሐ. $6 + 0 = ሀ$

መ. $13 + 5 = ሀ$

2. ዋጋ ሀ + ለ ድለዩ።

ሀ	ለ	ሀ + ለ
6	13	
7	9	
8	11	
17	0	

1.2.2 ደግሞ ምጉዳስ ክሳብ 20 ዘስዉ መብኸ ቁፅርታት

ንጥረት 3

ዕዋ ጉጅስ

- ኣብ ደፍተርኩም ኣብ 0 ክሳብ 20 ምልክት ዝተገበረሉ ጨረር ቁፅሪ ስርሑ፤
- ኣብ 12 ተበጊስኩም ናብ ፀጋም ገፅ 5 ደረጃታት ኪዱ፤ ዝረኽቡኩምዎ ቁፅሪ ክንደይ እዩ?
- $12 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$
- ጨረር ቁፅሪ ተጠቓምኩም ኣገድሱ።

ሀ. $18 - 5 = \underline{\hspace{1cm}}$ ለ. $15 - 6 = \underline{\hspace{1cm}}$ ሐ. $11 - 7 = \underline{\hspace{1cm}}$

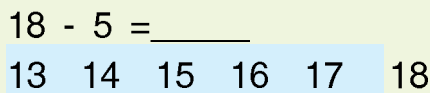
መ. $19 - 7 = \underline{\hspace{1cm}}$ ፈ. $16 - 6 = \underline{\hspace{1cm}}$ ሰ. $19 - 5 = \underline{\hspace{1cm}}$
- $17 - 2 = 15$ ኣብ ዝብል መብኸ ሓሳብ ጎዳሊ፤ መጉደሊን ጉዳልን ግለፁ።

መጠመዲ 13

ኣገድሱ።

ኣብነት

ሀ. $18 - 5 = \underline{\hspace{1cm}}$

$18 - 5 = 13$

መፅሐፍ ተምሃራይ ካልኝይ ክፍሊ

- ለ. $17 - 6 = \underline{\quad}$ ሐ. $14 - 6 = \underline{\quad}$ መ. $13 - 7 = \underline{\quad}$
 ረ. $19 - 5 = \underline{\quad}$ ሰ. $19 - 4 = \underline{\quad}$ ሸ. $17 - 4 = \underline{\quad}$

መስመዳ 14

1. ዋጋ ሀ ድሰዩ።

- ሀ. $11 - 7 = ሀ$
 ለ. $17 - 5 = ሀ$
 ሐ. $6 - 0 = ሀ$
 መ. $19 - 3 = ሀ$

2. ዋጋ ሀ - ስ ድሰዩ።

ሀ	ስ	ሀ - ስ
13	6	
18	9	
18	3	
17	0	

1.2.3 ክሳብ 20 ብዘለዉ ቁፅርታት ዘስርሑ ቃል ግድሳት

መስመዳ 15

1. ካሌብ 15 መጻሕፍቲ ኣለዎ፣ ሓዉ ናትናኤል ድማ 4 መጻሕፍቲ ኣለዎ። ክልቲኦም ኣሕዋት ብድማር ክንደይ መጻሕፍቲ ኣለዎም?

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 4 \\ \hline 19 \end{array}$$

ብድማር 19 መጻሕፍቲ ኣለዎም።

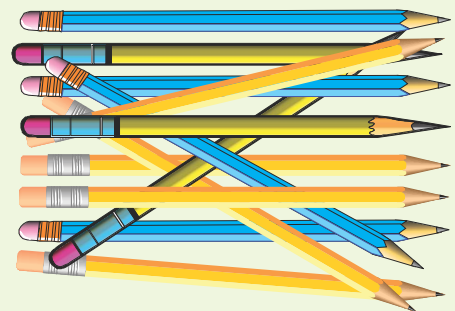

2. ፋጢማ 8 እርሳሳት እንትህልዉዎ ሓዋ ጀማል ድማ 4 እርሳሳት ኣለዉዎ። ብሓፈሻ ክንደይ እርሳሳት ኣለዎም?

3. ኣብ ሓደ ክፍሊ 11 ኣወዳትን 9 ኣዋልድን ተምሃሮ ኣለዉ። ኣብቲ ክፍሊ ክንደይ ተምሃሮ ኣለዉ?

4. ወይዘሮ እዝግሃርያ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ብር 13 ኣብዚ ወርሒ ድማ ብር 5 ንእድር ክፈለን። ብሓፈሻ ክንደይ ብር ክፈለን?

5. ኦቶ ክድር ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ዝኸፈልዎ ግብሪ ብር 15 እንትኾን ኣብዚ ወርሒ እዚ ዝኸፈልዎ ድማ ካብ ዝሓለፈ ብብር 6 ዝነኣሰ እዩ። ኣብዚ ወርሒ እዚ ክንደይ ብር ክፈለዎም?

1.3 ኣስኒ ዘይብሉ ምድሚናን ብዘይምልቃሕ ምጉዳን

1.3.1 በዓል ሓደ ሆሂ ቁፅሪ ምስ በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅሪ ኣስኒ ዘይብሉ ምድሚና

ንጥፈት 4

1. ጨረር ቁፅሪ ተጠቓምኩም ነዞም ዝስዕቡ ብጉጅለ ስርሑ።

ሀ. $30 + 8 = \underline{\quad}$

ለ. $20 + 8 = \underline{\quad}$

ሐ. $50 + 5 = \underline{\quad}$

መ. $90 + 6 = \underline{\quad}$

2. ኣባክስ ብምጥቃም ነዞም ኣብ ላዕሊ ዝተውሃቡ ደምሩ።

መልመዳ 16

ብመሰረት ኣብነት ናብ ዩማን ብምቕፃር ደምሩ።

ኣብነት

ሀ. $20 + 6 = \underline{\quad}$

ስለዚ, $20 + 6 = 26$

ለ. $30 + 7 = \underline{\quad}$

ስለዚ, $30 + 7 = 37$

ሐ. $10 + 9 = \underline{\quad}$

መ. $20 + 9 = \underline{\quad}$

ረ. $30 + 8 = \underline{\quad}$

ሰ. $40 + 7 = \underline{\quad}$

ሸ. $50 + 6 = \underline{\quad}$

ቀ. $70 + 1 = \underline{\quad}$

በ. $70 + 7 = \underline{\quad}$

ተ. $80 + 4 = \underline{\quad}$

ቸ. $90 + 2 = \underline{\quad}$

መስመዳ 17

1. ደምራ።

ሀ.	ዓስርተ 2 0	አደ + 8	ለ.	ዓስርተ 7 0	አደ + 3	ሐ.	ዓስርተ 6 0	አደ + 7
	<u>2 8</u>			<u>7 3</u>			<u>6 7</u>	

መጀመሪያ አደታት ደምራ።
ቀዳሽኩም ዓስርተ ከምዘሎ ጸሐፏ።

2. ደምራ።

ሀ.	ዓስርተ 2 0	አደ + 9	ለ.	ዓስርተ 3 0	አደ + 4	ሐ.	ዓስርተ 5 0	አደ + 9	መ.	ዓስርተ 6 0	አደ + 0	ረ.	ዓስርተ 6 0	አደ + 6
ሰ.	ዓስርተ 6 0	አደ + 8	ሸ.	ዓስርተ 7 0	አደ + 4	ቀ.	ዓስርተ 7 0	አደ + 8	በ.	ዓስርተ 8 0	አደ + 6	ተ.	ዓስርተ 9 0	አደ + 8

መስመዳ 18

1. ደምራ።

ኢብነት	$35 + 4$	$\begin{array}{r} 30 + 5 \\ + 4 \\ \hline 30 + 9 = 39 \end{array}$	$\begin{array}{r} 35 \\ + 4 \\ \hline 39 \end{array}$
------	----------	--	---

2. ደምሩ።

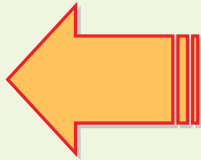
- ሀ. $34 + 3 = \underline{\quad}$ ለ. $78 + 1 = \underline{\quad}$ ሐ. $22 + 7 = \underline{\quad}$
 መ. $32 + 7 = \underline{\quad}$ ረ. $43 + 5 = \underline{\quad}$ ሰ. $22 + 5 = \underline{\quad}$
 ሸ. $28 + 1 = \underline{\quad}$ ቀ. $31 + 8 = \underline{\quad}$ ቤ. $83 + 6 = \underline{\quad}$

መጠመዲ 19

1. ደምሩ።

ክብነት $25 + 3 = \underline{\quad}$

ዓሰርተ	ጥዳ
2	5
+	3
<hr/>	
2	8

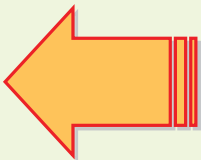

መጀመርታ ኣብ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ደምሩ።
 $5 + 3 = 8$
 ቀዳጅኩም ኣብ ዓዲ ዓሰርተ ዘሎ ቁፅሪ ከምዘሎ ፅሓፉ።
 2
 መጠሎ 28 ይኸውን።

2. ደምሩ።

ክብነት $57 + 2 = \underline{\quad}$

ዓሰርተ	ጥዳ
5	7
+	2
<hr/>	
5	9

መጀመርታ ኣብ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ደምሩ።
 $7 + 2 = 9$
 ቀዳጅኩም ኣብ ዓዲ ዓሰርተ ዘሎ ቁፅሪ ከምዘሎ ፅሓፉ።
 5
 ዝረኸብኩምዎ ቁፅሪ 59 ደማር 57 ን 2 ን እዩ።

3. ደምሩ።

- ሀ. $55 + 4 = \underline{\quad}$ ለ. $64 + 5 = \underline{\quad}$
 ሐ. $32 + 5 = \underline{\quad}$ መ. $53 + 6 = \underline{\quad}$
 ረ. $83 + 6 = \underline{\quad}$ ሰ. $31 + 4 = \underline{\quad}$
 ሸ. $63 + 5 = \underline{\quad}$ ቀ. $76 + 3 = \underline{\quad}$

1.3.2 በዓስ ሐደ ሆሄ ቀፅሪ ካብ በዓስ ክስተ ሆሄ ቀፅሪ ብዘደስቓሕ ምጉዳስ

መስመዲ 20

1. ኣገደሱ።

ኣብነት $35 - 4$

$$\begin{array}{r} 30 + 5 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 35 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 30 + 5 \\ - 4 \\ \hline 30 + 1 = 31 \\ \hline \end{array}$$

ስለዚ $\begin{array}{r} 35 \\ - 4 \\ \hline 31 \\ \hline \end{array}$

2. ኣገደሱ።

ሀ. $28 - 1 = \underline{\quad}$

ለ. $78 - 1 = \underline{\quad}$

ሐ. $27 - 2 = \underline{\quad}$

መ. $35 - 2 = \underline{\quad}$

ረ. $34 - 3 = \underline{\quad}$

ሰ. $88 - 4 = \underline{\quad}$

ሸ. $29 - 5 = \underline{\quad}$

ቀ. $47 - 5 = \underline{\quad}$

በ. $39 - 8 = \underline{\quad}$

3. ኣገደሱ።

$$\begin{aligned} 29 - 7 &= 20 + 9 - 7 \\ &= 20 + 2 = 22 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 54 - 4 &= 50 + 4 - 4 \\ &= 50 + 0 = 50 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 57 - 6 &= 50 + 7 - 6 \\ &= 50 + 1 \\ &= 51 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 89 - 7 &= 80 + 9 - 7 \\ &= 80 + 2 \\ &= 82 \end{aligned}$$

4. ኣገደሱ።

ሀ. $38 - 3 = \underline{\quad}$

ለ. $94 - 3 = \underline{\quad}$

ሐ. $45 - 4 = \underline{\quad}$

መ. $57 - 4 = \underline{\quad}$

ረ. $77 - 6 = \underline{\quad}$

ሰ. $29 - 8 = \underline{\quad}$

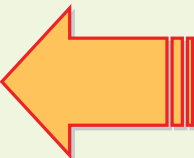
መስመዲ 21

ንጉሱል ብምጻፍ ኣገደሱ።

ኣብነት

1. $35 - 3 = \underline{\quad}$

ዓሰርተ	ሓዲ
3	5
-	3
3	2

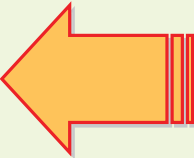
መጀመርታ ካብ 5፣ 3 ኣገዲልኩም መስስኹም ኣብ ዓዲ ሓዲ ፅሓፉ።

ዓዲ ዓሰርተ ዘሎ 3 ከምዘሎ ፅሓፉ።

ዝረኹብኩምዎ ቁጽሪ 32 ጉዳስ 35 ን 3ን እዩ።

2. $48 - 5 = \underline{\quad}$

ዓሰርተ	ሓዲ
4	8
-	5
4	3

መጀመርታ ካብ 8፣ 5 ኣገዲልኩም መስስኹም ኣብ ዓዲ ሓዲ ፅሓፉ።

ዓዲ ዓሰርተ ዘሎ 4 ከምዘሎ ፅሓፉ።

ዝረኹብኩምዎ ቁጽሪ 43 ጉዳስ 48 ን 5ን እዩ።

ሀ. $34 - 1 = \underline{\quad}$

ለ. $35 - 1 = \underline{\quad}$

ሐ. $56 - 3 = \underline{\quad}$

መ. $76 - 3 = \underline{\quad}$

ረ. $86 - 3 = \underline{\quad}$

ሰ. $55 - 4 = \underline{\quad}$

ሸ. $65 - 4 = \underline{\quad}$

ቀ. $67 - 5 = \underline{\quad}$

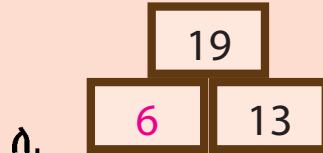
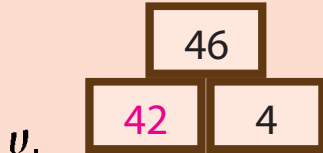
1.3.3 መቡክ ሐሳብ ምጉዳል ብምድማር ምግላፅ

ንጥፈት 5

ኣብ ምድማርን ምጉዳልን ዘሎ ርክብ

ነዚ ዝስዕብ ብገጅስ ስርሑ።

1. ካብዞም ዝስዕቡ ርክባት ምድማር ርክብ ምጉዳል ኣውፅኡ።

$46 - 4 = \underline{\quad}$

$19 - 6 = \underline{\quad}$

$46 - 42 = \underline{\quad}$

$19 - 13 = \underline{\quad}$

2. ነዞም ዝስዕቡ ሰደቓታት ምልኡ።

+	4	2	5
32			
84			
43			

-	4	2	5
36			
88			
47			

3. ልዕል ክብል ብዝሰራሕኹምዎ ንጥፈት ኣብ ምድማርን ምጉዳልን ዘሎ ርክብ ትዕዛብትኹም ብኣብነት ግለፁ።

መልመዳ 22

ነዞም ዝስዕቡ ስርሑ።

- ኣብነት
- 1. $19 - 6 = 3$ ፣ ስለዝኾነ $19 - 3 = 6$
 - 2. $15 - 7 = 8$ ፣ ስለዝኾነ $15 - 8 = 7$

3. $10 - 4 = 6$ ፣ ስለዝኾነ $10 - 6 = \underline{\quad}$

4. $18 - 6 = \underline{\quad}$ ፣ ስለዝኾነ $18 - \underline{\quad} = 6$

5. $19 - 4 = \underline{\quad}$ ፣ ስለዝኾነ $19 - \underline{\quad} = 4$

6. $27 - 1 = \underline{\quad}$ ፣ ስለዝኾነ $27 - \underline{\quad} = 1$

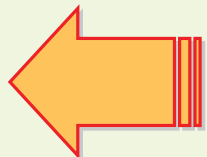
መስመዲ 23

ነዞም ዝስዕቡ ኣገድሱ። መስኮም ሓቂ ምዃኑ ብምድማር ኣረጋግጹ።

ሀ. $15 - 5 = \underline{\quad}$

መረጋገዒ

1 5	→	1 0
- 5		+ 5
1 0		1 5

ጉዳስ ምስ መገደስ ኣንተድመር ጉዳስ ስለዝሃበና ስራሕና ሓቂ እዩ።

ለ. $35 - 3 = \underline{\quad}$

ሐ. $46 - 2 = \underline{\quad}$

መ. $69 - 6 = \underline{\quad}$

ረ. $98 - 5 = \underline{\quad}$

መስመዲ 24

ምድማርን ምጉዳስን ኣናተጠቐምኩም ስርሑ።

ኣብነት

1. $10 + 5 = 15$ ፣ ስለዝኾነ $15 - 5 = 10$::

2. $8 + 11 = 19$ ፣ ስለዝኾነ $19 - 8 = 11$::

3. $5 + \square = 17$ ፣ ስለዝኾነ $17 - 5 = \square$::

4. $6 + \square = 38$ ፣ ስለዝኾነ $38 - 6 = \square$::

5. $7 + \square = 19$ ፣ ስለዝኾነ $19 - 7 = \square$::

6. $4 + \square = 66$ ፣ ስለዝኾነ $66 - 4 = \square$::

መጠሪያ ቤቅ 25

1. ነዘም ሰደቻታት ምስክር።

	5 ኣጉድሎ	4 ኣጉድሎ
ሀ.	27	
ለ.	45	
ሐ.	68	
መ.	87	
ረ.	99	

	6 ኣጉድሎ	7 ኣጉድሎ
ሀ.	38	
ለ.	47	
ሐ.	59	
መ.	77	
ረ.	98	

2. ዝገደሰ ቀጠሪ ምስክር።

- ሀ. $13 + \square = 19$
- ሐ. $52 + \square = 57$
- ረ. $39 - \square = 32$
- ሸ. $50 + \square = 58$

- ለ. $28 - \square = 21$
- መ. $\square + 20 = 27$
- ሰ. $48 - \square = 42$
- ቀ. $32 + \square = 35$

1.3.4 ቃል ግድሳት

መጠሪያ ቤቅ 26

ቃል ግድሳት

ክብነት

1. ወልዳይ ብር 15 ነይሩዎ። ንመጓጓዣ ብር 3 እንተኸፊሉ ክንደይ ብር ይተርፎ?

$$\begin{array}{r}
 15 \\
 - 3 \\
 \hline
 12 \\
 \hline
 \hline
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{l}
 \text{ወይ ድማ} \\
 15 - 3 = 10 + 5 - 3 \\
 = 10 + 2 \\
 = 12
 \end{array}$$

3 እንተኸፊሉ ዝተርፎ ብር 12 እዩ።

2. ኤሻ 18 መጻሕፍቲ ኣለዎ። እተን 7 ኣንቢባተን። ክንደይ ዘይተነበባ መጻሕፍቲ ተሪፈንኣ?

$$\begin{aligned}
 18 - 7 &= 10 + 8 - 7 = 10 + 1 \\
 &= 11
 \end{aligned}$$

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስዉ ሙስክ ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳስን

3. ሓሊማ 29 ሙዝ ኣብ ዘምቢል ሓዛ። ካብ መንጎኡን ዘይበሰላ 4 እንተኾይነን ዝበሰላ ሙዝ ክንደይ እዩን?
4. ሓዮሎም 15 እርሳሳትን 3 ብርዕታትን ተዓዲጉሉ። ብሓፈሻ በዝሓ ዝተዓደገሉ እርሳስን ብርዕን ክንደይ እዩ?
5. ኣስቴርን ሳራን መሓዙት እዮን። ኣስቴር 6 ክረምላ ዓዲጋ። ሳራ ምስ ዝነበራ በዝሓ ክረምላ እንተድመር 11 ኾይኑ። ሳራ ዘለዋ በዝሓ ክረምላ ክንደይ እዩ?
6. ኣብ ሓደ ክፍሊ 33 ደቂ ኣንስትዮን 6 ደቂ ተባዕትዮን ተምሃሮ ኣለዉ። ኣብቲ ክፍሊ ዘለዉ ተምሃሮ በዝሓም ክንደይ እዩ?

1.4 በዓል ሓደ ሆሄ ቁፅሪ ምስ በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅሪ ኣስኒ ዘስዎ ምድማርን በዓል ሓደ ሆሄ ቁፅሪ ካብ በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅሪ ብምልቃሕ ምጉዳስን

1.4.1 ድማርም ርባሕ 10 ዝኾኑ ቁፅርታት ምድማር

ኣብነት

1. ደምራ፡- $28 + 2 =$ _____

መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ቁፅርታት ደምራ።

$$8 + 2 = 10$$

0 ኣብ ዓዲ ሓደ ፅሓፍ።

0 እንትትፅሕፍ 1 ኣስኒ ትብሉ።

ዓዲ ዓስርተ	ዓዲ ሓደ	
2	8	28
+	2	+2
3	0	30

2. ደምራ፡- $43 + 7 =$ _____

መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘስዉ ቁፅርታት ደምራ

$$3 + 7 = 10$$

0 ኣብ ዓዲ ሓደ ፅሓፍ።

0 እንትትፅሕፍ 1 ኣብ ዓዲ ዓስርተ ምስ ዘሎ 4 ደምራ።

ዓዲ ዓስርተ	ዓዲ ሓደ	
4	3	43
+	7	+7
5	0	50

መስመዳ 27

ደምሩ።

$$\begin{array}{r} \text{ሀ.} \quad 4 \ 9 \\ + \quad 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ለ.} \quad 7 \ 6 \\ + \quad 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ሐ.} \quad 6 \ 5 \\ + \quad 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{መ.} \quad 2 \ 4 \\ + \quad 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ረ.} \quad 6 \ 3 \\ + \quad 7 \\ \hline \end{array}$$

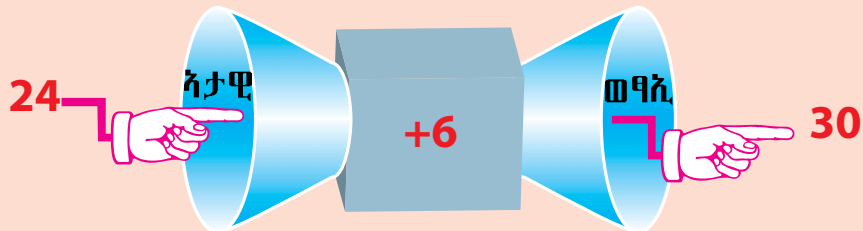
$$\begin{array}{r} \text{ሰ.} \quad 7 \ 2 \\ + \quad 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ሸ.} \quad 1 \ 1 \\ + \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ቀ.} \quad 3 \ 1 \\ + \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

ንጥረት 6

ስልጢት መኪና

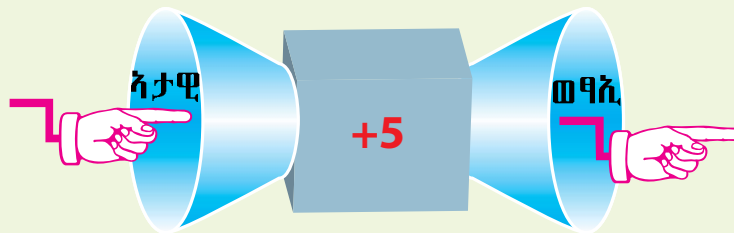

$$24 + 6 = 30$$

ኣብዚ ስልጢት መኪና እንታይ ክምዝተዓዘብኩም ተመደዩ።

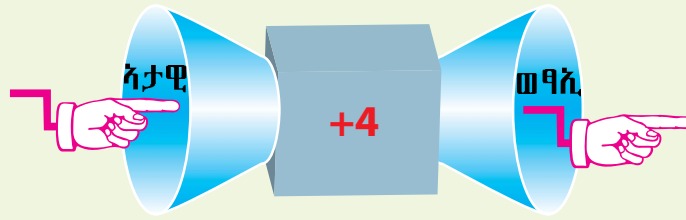
መስመዳ 28

1. እቲ ስልጢት መኪና ዘውፅኦ መልሲ ፅሓፉ።

ዝኣቱ ቁፅሪ	15	25	55	85
ዝወፀኦ ቁፅሪ				

2. እዚ ስልጠናት መኪና እንታይ የውጽእ?

ዝኣቱ ቁጽሪ	26	56	66	76
ዝወጽእ ቁጽሪ				

መስመዲ 29

1. ሃይለማርያም ኣብ ዝሓለፈ ዓመት 23 ፊልስታት ኣራንሺ ተኸሉ። ኣብዚ ዓመት እዚ ድማ 7 ፊልስታት ለማን ተኸሉ። ሃይለማርያም ብሓፈሻ ክንደይ ፊልስታት ተኸሉ?

መሰሰ. $23 + 7 = 30$

ስለዚ ብሓፈሻ 30 ፊልስታት ተኸሉ።

2. 6 ምስ 54 እንትድመር ክንደይ ይኸውን?

3. 87 ምስ 3 እንትድመር ክንደይ ይኸውን?

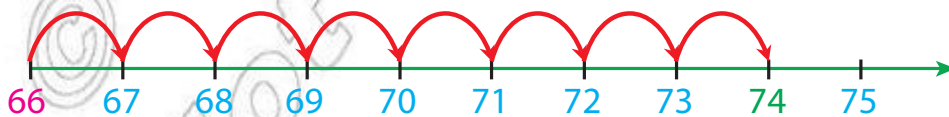
4. ሃርያ ብር 17 ነይሩዎ። ዕምበባ ሸይጣ ተወሳኺ ብር 3 ረኺባ። ብሓፈሻ ክንደይ ብር ኮይኑላ?

1.4.2 ደማርም ርባሕ 10 ዘይኮኑ ቁጽርታት ምድማር

ጨረር ቁጽሪ ተጠቒምኩም ደምሩ።

ደምሩ።

ኣብነት $66 + 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ኣብ ጨረር ቁጽሪ 66 ብዝተበል ጀምርኩም ናብ የማን ገፅ 8 ደረጃታት እንትትኸዱ 74 ትረኽቡ። ስለዚ $66 + 8 = 74$

መስመዲ 30

ደምሩ።

- ሀ. $39 + 3 = \underline{\quad}$ ለ. $27 + 4 = \underline{\quad}$ ሐ. $26 + 7 = \underline{\quad}$
 መ. $85 + 7 = \underline{\quad}$ ረ. $16 + 9 = \underline{\quad}$ ሰ. $42 + 9 = \underline{\quad}$

ደምሩ።

ክብነት 1. $18 + 5 = \underline{\quad}$

<p>መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘስጢ ደምሩ</p> <p>$8 + 5 = 13$</p> <p>3 ክብ ዓዲ ሓደ ፅሓፍ።</p> <p>3 ምስ ፀሓፍኩም 1 ክስኒ ትብሉ።</p> <p>1 ክብ ዓዲ ዓሰርተ ምስ ዘሎ ደምሩ።</p> <p>መልስኩም 2፣ (1 + 1) ክብ ዓዲ ዓሰርተ ፅሓፍ።</p>	<p>ዓዲ ዓሰርተ</p> <hr/> <p>1</p> <hr/> <p>1</p> <hr/> <p>+</p> <hr/> <p>2</p>	<p>ዓዲ ሓደ</p> <hr/> <p>8</p> <hr/> <p>5</p> <hr/> <p>3</p>	<p>አሰኒ</p> <p>18</p> <p><u>+5</u></p> <p><u>23</u></p>
--	--	---	--

2. $67 + 7 = \underline{\quad}$

<p>መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘስጢ ደምሩ</p> <p>$7 + 7 = 14$</p> <p>= 1 ዓሰርተ + 4 ሓደ</p> <p>አሰኒ</p>	<p>ዓዲ ዓዲ ዓሰርተ ሓደ</p> <p>6 7</p> <p><u>+ 7</u></p> <p>7 4</p>	<p>ዓዲ ዓሰርተ ዘስጢ ደምሩ።</p> <p>= 1 + 6</p> <p>= 7 ዓሰርተ</p>
---	--	--

መስመዲ 31

ደምሩ።

ሀ. $\begin{array}{r} 17 \\ + 7 \\ \hline \hline \end{array}$	ለ. $\begin{array}{r} 26 \\ + 7 \\ \hline \hline \end{array}$	ሐ. $\begin{array}{r} 28 \\ + 7 \\ \hline \hline \end{array}$	መ. $\begin{array}{r} 33 \\ + 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስጢ ሙሉኡን ቁልፍታት ምድሚና ምጉዳስን

$$\begin{array}{r} 4. \quad 3 \ 4 \\ + \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5. \quad 3 \ 6 \\ + \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6. \quad 6 \ 8 \\ + \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7. \quad 7 \ 4 \\ + \quad 8 \\ \hline \end{array}$$

ነዚ ሰደቓ ምስኡ።

ኣብነት

⊕	7	9
36		
83		

መስሒ

$$36 + 7 = 43$$

$$36 + 9 = 45$$

$$83 + 7 = 90$$

$$83 + 9 = 92$$

⊕	7	9
36	43	45
83	90	92

መስመዲ 32

ነዚ ሰደቓ ምስኡ።

⊕	3	6	9
14			
25			
36			
47			
58			
69			

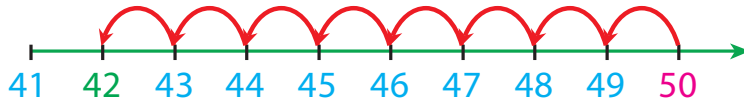
መስመዲ 33

- ኣብ ሓደ ፀወታ ኩዕሶ እግሪ 15 ተምሃሮ ካብ ቀዳማይ ክፍሊ 15 ድማ ካብ ካልኣይ ክፍሊ ተሳቲፎም። በዝሒ ኣብ ፀወታ ዝተሳተፉ ተምሃሮ ክንደይ እዮ?
- 6 ምስ 55 እንትድመር ክንደይ ይኸውን?
- ድማር 87 ን 57 ክንደይ እዮ?
- አይተ ንጉሰ 32 ኩንታል ጣፍን 9 ኩንታል ስገምን ሸይጦም። ብሓፈሻ ክንደይ ኩንታል ሸይጦም?

1.4.3 ብምስቃከ ምጉዳል

ኣገደሱ።

ኣብነቲ፡ $50 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ኣብ ጨረር ቁፅሪ ካብ 50 ጀሚርኩም ናብ ፀጋም 8 ደረጃታት እንትትኹዱ 42 ትረክቡ።

ስለዚ $50 - 8 = 42$

መስመዲ 34

ኣገደሱ።

ሀ. $50 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $35 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $70 - 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $82 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

ረ. $85 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሰ. $90 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

1. ኣገደሱ፡ $35 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

- ብመጀመርታ ዓዲ ሓዲ ዘሎ ኣስተውዕሱ፡
- $5 < 8$ ስለዝኾነ ካብ 5፣ 8 ምጉዳል ኣይከኣልን።
 - ካብ ዓዲ ዓሰርተ 1 ተስቅሑ፤
 - $35 = 2$ ዓሰርተታት + 15 ሓዲታት
 - $15 - 8 = 7$ ሓዲታት

ዓዲ ዓዲ
ዓሰርተ ሓዲ

2	15
3	5
-	8
2	7

ቀዲስኩም 2 ኣብ ዓዲ ዓሰርተ ፅሓፉ።

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስጠ. ሙሉስ ቁልፍታት ምድሃርን ምጉዳስን

2. ኣገደቡ: $67 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

- መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘሎ ተዓዘቡ::
1. $7 < 9$ ስለዝኾነ ካብ 7፣ 9 ምጉዳስ ኣይክኣልን::
 2. ካብ ዓዲ ዓሰርተ 1 ተሰቅሑ::
 3. $67 = 5$ ዓሰርተታት + 17 ሓደታት
 4. $17 - 9 = 8$ ሓደታት
 5. 8 ኣብ ዓዲ ሓደ ፅሓፉ::

ዓዲ ዓዲ
ዓሰርተ ሓደ

5	17
6	7
- 9	

5	8

ቀዲስኩም ኣብ ዓዲ ዓሰርተ 5 ፅሓፉ::

መስመዲ 35

ኣገደቡ::

ሀ. $\begin{array}{r} 61 \\ - 4 \\ \hline \hline \end{array}$

ለ. $\begin{array}{r} 25 \\ - 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ሐ. $\begin{array}{r} 37 \\ - 9 \\ \hline \hline \end{array}$

መ. $\begin{array}{r} 83 \\ - 7 \\ \hline \hline \end{array}$

ረ. $\begin{array}{r} 47 \\ - 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ሰ. $\begin{array}{r} 46 \\ - 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ሸ. $\begin{array}{r} 75 \\ - 8 \\ \hline \hline \end{array}$

ቀ. $\begin{array}{r} 33 \\ - 7 \\ \hline \hline \end{array}$

1. ኣገደቡ: $57 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$\begin{aligned} 57 - 9 &= 50 + 7 - 9 \\ &= 40 + 10 + 7 - 9 \\ &= 40 + 17 - 9 \\ &= 40 + 8 \\ &= 48 \end{aligned}$$

2. ኣገደቡ: (መጉደሊ ርባሕ 10 ክኸውን ብምግባር): $43 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$\begin{aligned} 43 + 3 - (7 + 3) &= 46 - 10 \\ &= 40 + 6 - 10 \\ &= 40 - 10 + 6 \\ &= 30 + 6 \\ &= 36 \end{aligned}$$

መስመዲ 36

1. አገድሱ።

ሀ. $56 - 8 = \square$

ለ. $75 - 8 = \square$

ሐ. $34 - 9 = \square$

መ. $62 - 6 = \square$

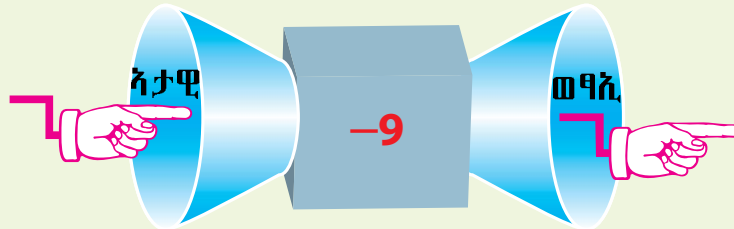
ረ. $82 - 7 = \square$

ሰ. $91 - 4 = \square$

2. ነዚ ሰደቻ ምስክ።

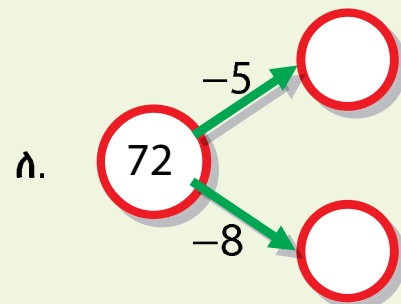
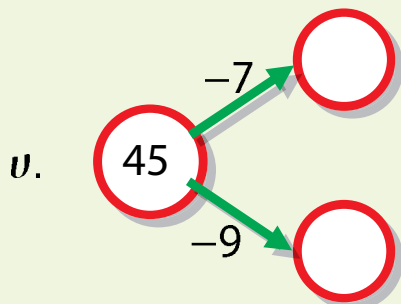
-	3	6	9
14			
25			
36			
47			
58			
69			

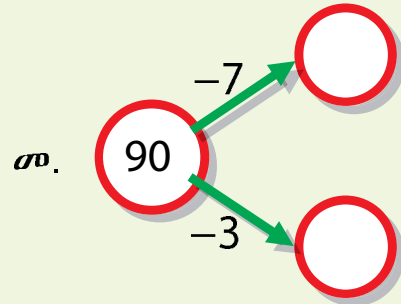
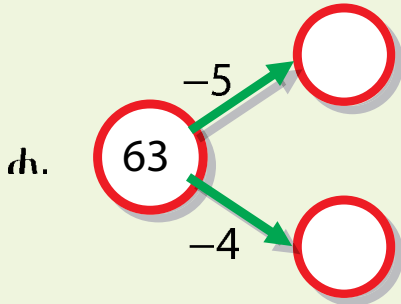
3. ነዚ ስጠሊት መኪና ብምጥቃም ነዚ ሰደቻ ምስክ።

አታዊ ቁፅሪ	26	57	61	73
ወፃኢ ቁፅሪ				

4. አብ ሕድሕድ ክቢ ዝኣትዉ ጉዳሳት ድሰዩ።

መልመዳ 37

1. ገብረመድህን ካብ ዝነበሮ ብር 52 ብር 7 ተጠቐሙ። ክንደይ ብር ተሪፉዎ?
2. ንቀፅሪ ቤት ትምህርቶም ክፀርዩ ካብ ዝተዋፈሩ 15 ተምሃሮ እቶም 6 ድሕሪ ሓደ ሰዓት ናብ ክፍሎም ተመለሱም። ዘይተመለሱ ተምሃሮ በዝሓም ክንደይ እዩ?
3. ካብ 55 ብ 8 ዝነኣሰ ቁፅሪ ክንደይ እዩ?
4. ኣብ መንጎ 87 ን 5ን ዘሎ ኣፈላላይ ክንደይ እዩ?
5. ተኪእን ኣብ ተስሓቢ ብር 90 ነይሩዎ። ሰነይ ብብር 5 መፅሓፍ ዓዲጋ። ንፅባሒቱ ሓዋ ዮሃንስ ብር 8 ሂሱዎ። ሕዚ ዘለዎ ክንደይ ብር እዩ?

1.5 በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅርታት ኣስኒ ዘይብሉ ምድማርን ብዘይልቓኽ ምጉዳስን

1.5.1 በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅርታት ኣስኒ ዘይብሉ ምድማር

1. ደምሩ።

ኣብነት $37 + 12 = \underline{\quad}$

ካብ ዓዲ ሓደ ጀምሩ፣ ቀዲልኩም ዓዲ ዓሰርተ ደምሩ።

3 ዓሰርተታት + 7 ሓደታት	<table border="1"> <tr><td>3</td><td>7</td></tr> <tr><td>+1</td><td>2</td></tr> <tr><td><u>4</u></td><td><u>9</u></td></tr> </table>	3	7	+1	2	<u>4</u>	<u>9</u>
3		7					
+1		2					
<u>4</u>	<u>9</u>						
+ 1 ዓሰርተ	+ 2 ሓደታት						
4 ዓሰርተታት + 9 ሓደታት							

2. ደምሩ: $43 + 56 = \underline{\hspace{2cm}}$

4 ዓስርተታት + 3 ሐደታት	4 3
+ 5 ዓስርተታት + 6 ሐደታት	+5 6
<u>9 ዓስርተታት + 9 ሐደታት</u>	<u>9 9</u>

መስመዲ 38

1. ደምሩ።

ሀ.	$\begin{array}{r} 26 \\ + 12 \\ \hline \hline \end{array}$	ለ.	$\begin{array}{r} 31 \\ + 23 \\ \hline \hline \end{array}$	ሐ.	$\begin{array}{r} 65 \\ + 14 \\ \hline \hline \end{array}$	መ.	$\begin{array}{r} 11 \\ + 87 \\ \hline \hline \end{array}$
ረ.	$\begin{array}{r} 65 \\ + 34 \\ \hline \hline \end{array}$	ሰ.	$\begin{array}{r} 74 \\ + 15 \\ \hline \hline \end{array}$	ሸ.	$\begin{array}{r} 48 \\ + 51 \\ \hline \hline \end{array}$	ቀ.	$\begin{array}{r} 56 \\ + 31 \\ \hline \hline \end{array}$

2. ደምሩ።

ሀ.	$49 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$	ረ.	$44 + 25 = \underline{\hspace{2cm}}$
ለ.	$34 + 13 = \underline{\hspace{2cm}}$	ሰ.	$64 + 22 = \underline{\hspace{2cm}}$
ሐ.	$23 + 16 = \underline{\hspace{2cm}}$	ሸ.	$34 + 45 = \underline{\hspace{2cm}}$
መ.	$21 + 78 = \underline{\hspace{2cm}}$	ቀ.	$86 + 13 = \underline{\hspace{2cm}}$

መስመዲ 39

- አልማዝ 23 ኣዕዋፍን 14 ሽላታትን ቆላራ። ብድማር ክንደይ ቆላራ?
- ኣብ 72፣ 16 እንትድመር ክንደይ ይኸውን?
- ድማር 63 ን 36ን ክንደይ እዩ?
- ለታይ ኣብ ትካል ዕቋርን ልቓሕን ብር 52 ዓቕራ። ብተወሳኺ ብር 42 ኣብቲ ትካል እንተ ዓቕራ ብሓፈሻ ክንደይ ብር ኮይኑላ?

1.5.2 ብዘይምስቃኽ ምጉዳስ በዓል ክስተ ኣሃዝ ቁጠራታት

1. ኣገድሱ

ኣብነት 1 $48 - 25 = \underline{\hspace{2cm}}$

መጀመርታ ዓዲ ሓደ ዘለዉ፣ ቀዲልኩም ድማ ዓዲ ዓሰርተ ዘለዉ ኣገድሱ።

4 ዓሰርተታት + 8 ሓደታት	4 8
- 2 ዓሰርተታት - 5 ሓደታት	-2 5
<hr/>	<hr/>
2 ዓሰርተታት + 3 ሓደታት	2 3

ኣብነት 2 $67 - 54 = \underline{\hspace{2cm}}$

6 ዓሰርተታት + 7 ሓደታት	6 7
- 5 ዓሰርተታት - 4 ሓደታት	-5 4
<hr/>	<hr/>
1 ዓሰርተ + 3 ሓደታት	1 3

መስመዲ 40

ኣገድሱ።

ሀ. $53 - 11 = \underline{\hspace{2cm}}$	ለ. $65 - 23 = \underline{\hspace{2cm}}$	ሐ. $94 - 91 = \underline{\hspace{2cm}}$
መ. $74 - 51 = \underline{\hspace{2cm}}$	ረ. $77 - 32 = \underline{\hspace{2cm}}$	ሰ. $57 - 35 = \underline{\hspace{2cm}}$
ሸ. $39 - 38 = \underline{\hspace{2cm}}$	ቀ. $48 - 32 = \underline{\hspace{2cm}}$	

መስመዲ 41

- ኣይተ ፀጋይ 97 ቀላሚጦስ ኣለዎም። ኣይተ ፀጋይ 15 ቀላሚጦስ ንጉዳዮም እንተቐሪፀዎም ክንደይ ቀላሚጦስ ይተርፎም?
- ካብ 55 ብ 14 ዝንእስ ቁፅሪ መን እዩ?
- ኣብ ሞንጎ 87 ን 35ን ዘሎ ኣፈላላይ ቁፅሪ ድለዩ።
- ኣደም ብር 87 ኣኪቡ። ብብር 33 ድማ መፅሓፍ ክዕድግ ደልዩ። ኣደም መፅሓፍ ምስ ዓደገ ክንደይ ብር ይተርፎ?
- ዕንቀባሕሪ ንዝዓደገዩ ኣቕሓ ብር 99 ከፊላ። ብር 14 ቀረፅ እንተኾይኑ ዋጋ ናይቲ ኣቕሓ ክንደይ እዩ?

1.6 በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅርታት ንሱኒ ዘስዎ ምድማርን ብዘይልቓኡ ምጉዳልን

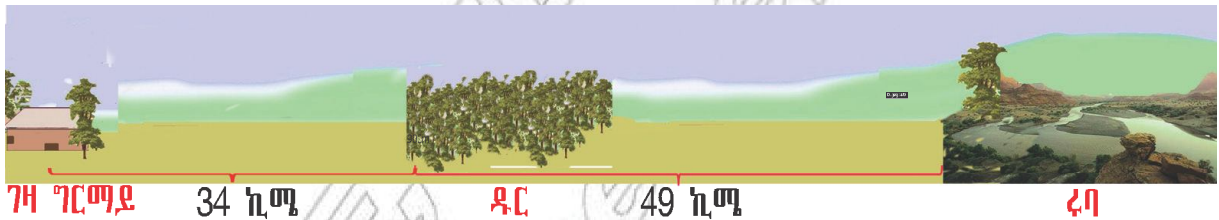
1.6.1 በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅሪ ምስ በዓል ክልተ ሆሄ ቁፅሪ ንሱኒ ዘስዎ ምድማር

ኣብነት $46 + 27 = \underline{\hspace{2cm}}$

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓዲ
1	6
4	7
+2	
7	3

$6 + 7 = 13$

ኣብነት

ግርማይ ካብ ገዝኡ ተበጊሎ ነቲ ዱር ኣቋሪፁ ናብቲ ሩባ ንምብጻኡ ክንደይ ኪ.ሜ ይጓዳዝ?

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓዲ
1	4
3	9
+4	
8	3

$4 + 9 = 13$

34ን 49ን ብምድማር መልሱ ድለዩ።

መጀመርታ ዓዲ ሓዲ ዘስዎ ቁፅርታት ደምሩ።
 $4 + 9 = 13 = 1$ ዓሰርተን 3 ሓዲታትን
 እቲ 3 ኣብ ዓዲ ሓዲ ብምፅሓፍ ነቲ 1 ዓሰርተ ናብ ዓዲ ዓሰርተ ውሰዱ።
 ስለዚ $1 + 3 + 4 = 8$

ምዕራፍ 1 ክሳብ 100 ዘስዉ መብስ ቁፅርታት ምድማርን ምጉዳስን

ኣብነት:- ኣብ ቤት ትምህርቲ ንዘሎ ልምዓት ኣሕምልቲ ሶኑይ 38 ተምሃሮ ሰሎስ ድማ 26 ተምሃሮ ማይ ኣብ ምስታይ ተሳቲፎም። ብድማር ኣብቲ ስራሕ ክንደይ ተምሃሮ ተሳቲፎም?

ዓሲ	ዓሲ	ሓዲ
1	3	8
+2	6	4
6	9	12

$8 + 6 = 14$

መጀመርታ ዓሲ ሓዲ ዘስዉ ቁፅርታት ደምሩ።
 $8 + 6 = 14 = 1$ ዓሲታን 4 ሓዲታትን
 እቲ 1 ዓሲታ ናብ ዓሲ ዓሲታ ውሲድኩም
 ዓሲ ዓሲታ ዘስዉ ደምሩ።
 ስስዚ $1 + 3 + 2 = 6$

መስመዲ 42

ንትኹስ ደምሩ።

<p>ሀ. $\begin{array}{r} 24 \\ + 18 \\ \hline \hline \end{array}$</p>	<p>ለ. $\begin{array}{r} 19 \\ + 46 \\ \hline \hline \end{array}$</p>	<p>ሐ. $\begin{array}{r} 49 \\ + 16 \\ \hline \hline \end{array}$</p>
<p>መ. $\begin{array}{r} 17 \\ + 64 \\ \hline \hline \end{array}$</p>	<p>ረ. $\begin{array}{r} 29 \\ + 52 \\ \hline \hline \end{array}$</p>	<p>ሰ. $\begin{array}{r} 35 \\ + 48 \\ \hline \hline \end{array}$</p>
<p>ሸ. $\begin{array}{r} 29 \\ + 63 \\ \hline \hline \end{array}$</p>	<p>ቀ. $\begin{array}{r} 66 \\ + 29 \\ \hline \hline \end{array}$</p>	

መስመዲ 43

> ፤ < ወይ ድማ = ብምጥቃም ኣወዳድሩ።

- ሀ. $36 + 38$ _____ $24 + 19$
- ለ. $66 + 16$ _____ $19 + 42$
- ሐ. $65 + 16$ _____ $77 + 18$
- መ. $68 + 16$ _____ $69 + 15$

መስመዲ 44

1. ኣብ ሓደ ሹቕ 54 ባኮታት ብሽኩቲ ኣለዉ፤ እቲ በዓል ሹቕ 37 ተወሰኽቲ ባኮታት ብሽኩቲ ኣምፂኡ። ብሓፈሻ ኣብቲ ሹቕ ክንደይ ባኮታት ብሽኩቲ ኣለዉ?
2. ኣብ ሓደ ቤት ትምህርቲ ቤተ ንባብ 26 ወናብር ነይሮም። 18 ወናብር እንተተወሲኹ ብሓፈሻ ኣብቲ ቤተ ንባብ ክንደይ ወናብር ኣለዉ?
3. ኣብ ሓደ ዘምቢል 48 ኣራንሽታት ኣለዉ። ኣብ ካልኦ ዘምቢል ድማ 17 ኣራንሽታት ኣለዉ። ብሓፈሻ ክንደይ ኣራንሽታት ኣለዉ?
4. ሓደ ትካል ሓዲነ መፂን 47 ቀዋሚ ሰራሕተኛታት ነይሮምዎ። ስራሕ ስለዝሰፍሐ 19 ተወሰኽቲ ሰራሕተኛታት ቆፂሩ። ኣብቲ ትካል ዘለዉ ሰራሕተኛታት በዝሓም ክንደይ ኮይኑ?
5. ሰመረ ብር 63 ቀረፅ እንትኸፍል መብርሂት ብር 28 ቀረፅ ክፈላ። ክልቲኦም ዝኸፈልዎ ቀረፅ ክንደይ ብር እዩ?

1.6.2 በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅሪ ካብ በዓል ክልተ ሆሂ ቁፅሪ ብምልቃሕ ምጉዳል

ኣብነት ኣብዞም ዝስዕቡ ቁፅርታት ክንደይ በዓል ዓሰርተን በዓል ሓደን ቁፅርታት ኣለዉ?

ሀ. $37 = 3$ ዓሰርተታትን 7 ሓደታትን ኣለዉዎ።

ለ. $53 = 5$ ዓሰርተታትን 3 ሓደታትን ኣለዉዎ።

መስመዲ 45

1. ብዓደታት ቁፅሪ ፅሓፉ።

ሀ. $28 =$ _____ ዓሰርተታትን _____ ሓደታትን ኣለዉዎ።

ለ. _____ $= 8$ ዓሰርተታትን 7 ሓደታትን ኣለዉዎ።

ሐ. $43 =$ _____ ዓሰርተታትን 3 ሓደታትን ኣለዉዎ።

2. ብመሰረት እቲ ተዋሂቡ ዘሎ ኣብነት ካብ ዓዲ ዓሰርተ ብምልቃሕ እቶም ቁፅርታት ኣቐምጡ።

ሀ. $37 = 3$ ዓሰርተታትን 7 ሓደታትን
 $= 2$ ዓሰርተታትን 17 ሓደታትን

ካብ 3 ዓሰርተታት 1 ዓሰርተ እንትንገልጹ
1 ዓሰርተ $= 10$ ሓደታት ይኸውን።

ለ. 23

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
2	3
1	13

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

ሐ. 86

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
8	6

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

መ. 98

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
9	8

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

ረ. 53

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
4	13

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

ሰ. 88

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

ሸ. 74

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ

← መጀመርታ ዝተውሃበ

← ዓሰርተ ምስተለቃሕና ዝኸውን

መስመዲ 46

ካብ ዓዲ ዓሰርተ ብምስቃኽ ኣገደሱ።

ኣብነት

1.
$$\begin{array}{r} 94 \\ - 18 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$94 = 9$ ዓሰርተታትን 4 ሓደታትን
 $= 8$ ዓሰርተታትን 14 ሓደታትን

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
8	14
1	8
7	6

$$\begin{array}{r} 94 \\ \text{ስለዚ.} - 18 \\ \hline 76 \\ \hline \end{array}$$

2.
$$\begin{array}{r} 42 \\ - 18 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$42 = 4$ ዓሰርተታትን 2 ሓደታትን
 $= 3$ ዓሰርተታትን 12 ሓደታትን

ዓዲ ዓሰርተ	ዓዲ ሓደ
3	12
1	8
2	4

$$\begin{array}{r} 42 \\ \text{ስለዚ.} - 18 \\ \hline 24 \\ \hline \end{array}$$

3. ሀ.
$$\begin{array}{r} 40 \\ - 33 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

ለ.
$$\begin{array}{r} 37 \\ - 18 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

ሐ.
$$\begin{array}{r} 48 \\ - 39 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

መ.
$$\begin{array}{r} 46 \\ - 27 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

ረ.
$$\begin{array}{r} 64 \\ - 55 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

ሰ.
$$\begin{array}{r} 72 \\ - 24 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

ሸ.
$$\begin{array}{r} 81 \\ - 63 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

ቀ.
$$\begin{array}{r} 96 \\ - 48 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

መስመዲ 47

ካብ ዓዲ ዓሰርተ ብምስቃኽ ኣገድሱ።

ኣብነት

$$1. \quad 24 - 17 = (20 + 4) - (10 + 7) = (10 + 14) - (10 + 7) \\ = (10 - 10) + (14 - 7) \\ = 0 + 7 = 7$$

$$2. \quad 74 - 46 = (70 + 4) - (40 + 6) = (60 + 14) - (40 + 6) \\ = (60 - 40) + (14 - 6) \\ = 20 + 8 = 28$$

3. ሀ. $32 - 14 = \underline{\quad}$	ለ. $72 - 48 = \underline{\quad}$
ሐ. $91 - 24 = \underline{\quad}$	መ. $63 - 47 = \underline{\quad}$
ረ. $73 - 35 = \underline{\quad}$	ሰ. $62 - 29 = \underline{\quad}$

1.6.3 ምጉዳይ ብምድሚና ምርገጋፅ

መስመዲ 48

ነዞም ዘስዕቡ ብምድሚና ኣረጋገፁ።

ኣብነት

<p>1. $\begin{array}{r} 51 \\ - 33 \\ \hline 18 \end{array}$</p>	<p>መረጋገዩ. $\begin{array}{r} 33 \\ + 18 \\ \hline 51 \end{array}$</p>	<p> ኣስተውዕሉ፡ መገደሲ (33)ን ጉዳይ (18)ን ኣንትድመሩ ኣቲ ጉዳይ (51) ይህቡ። ስለዚ ኣቲ ምጉዳይ ሓቂ ኣዩ።</p>
<p>2. $\begin{array}{r} 27 \\ - 16 \\ \hline 12 \end{array}$</p>	<p>መረጋገዩ. $\begin{array}{r} 16 \\ + 12 \\ \hline 28 \end{array}$</p>	<p> ኣስተውዕሉ፡ መገደሲ (16)ን ጉዳይ (12)ን ኣንትድመሩ ዘተረኸበ 28 ኣዩ። ኣዚ ድማ ምስቲ ጉዳይ (27) ማዕረ ኣይኮነን። ስለዚ ኣቲ ምጉዳይ ስሕተት ኣዩ።</p>

<p>3. $\begin{array}{r} 47 \\ - 28 \\ \hline 19 \end{array}$</p>	<p>4. $\begin{array}{r} 67 \\ - 39 \\ \hline 28 \end{array}$</p>	<p>5. $\begin{array}{r} 92 \\ - 46 \\ \hline 46 \end{array}$</p>	<p>6. $\begin{array}{r} 34 \\ - 22 \\ \hline 12 \end{array}$</p>
---	---	---	---

መሬመዲ 49

ካብቲ ሳፀን ዘኣቱ ቁፅሪ ፍሰዩ።

ካብነት
$$\begin{array}{r} 51 \\ - \square \\ \hline 33 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 51 \\ - \square \\ \hline 33 \end{array}$$

ካብቲ ሳፀን ዘኣቱ ቁፅሪ
ንምርካብ ካብቲ ገዳሲ፣
ኦቲ ገዳሲ ኣገድሱ።

$$\begin{array}{r} 51 \\ - 33 \\ \hline 18 \end{array}$$

ስለዚ ካብቲ ሳፀን ክኣቱ ዝግበኦ ቁፅሪ 18 እዩ።

<p>1. $\begin{array}{r} 48 \\ - \square \\ \hline 29 \end{array}$</p>	<p>2. $\begin{array}{r} 66 \\ - \square \\ \hline 47 \end{array}$</p>	<p>3. $\begin{array}{r} 78 \\ - \square \\ \hline 31 \end{array}$</p>	<p>4. $\begin{array}{r} 32 \\ - \square \\ \hline 26 \end{array}$</p>
<p>5. $\begin{array}{r} 72 \\ - \square \\ \hline 39 \end{array}$</p>	<p>6. $\begin{array}{r} 63 \\ - \square \\ \hline 25 \end{array}$</p>	<p>7. $\begin{array}{r} 43 \\ - \square \\ \hline 19 \end{array}$</p>	

1.6.4 ቃል ገደባት

መሬመዲ 50

1. ኣብ ሓደ እንዳ ስራሕቲ ዕንፀይቲ ኣብ ሓደ መዓልቲ 75 ወናብር ሰሪሑ፣ ብፅባሒቱ ድማ 26 ወናብር ሰሪሑ። ኣብ ካልኣይ መዓልቲ ዝሰርሖም ወናብር ካብቲ ናይ መጀመርታ መዓልቲ ብክንደይ ይንእሱ?
2. 73 ኣባጊፅ ዘለዎ ገባር 35 ኣባጊፅ እንተሸይጡ ክንደይ ኣባጊፅ ይተርፎ?
3. ሓደ ሹቕ 82 ሳሙና ተረኪቡ 69 እንተሸይጡ ክንደይ ሳሙና ይተርፎ?
4. ኣብ ሓደ ዓብዱ ዳዕሮ 41 ኣዕዋፍ ነይረን እተን 34 እንተነፊረን ክንደይ ኣዕዋፍ ይተርፋ?

1.7 ክሳብ 100 ብዘስዉ ሙሉኽ ቁፅርታት ብምድማርን ብምጉዳስን ዝስርሑ ቃል ግድሳት

መስመዲ 51

1. 45 ሰባት ኣብ ዝሕዝ ሓደ ኣውቶብስ 20 ሰባት ተሳፊሮም። ኣብቲ ኣውቶብስ ክንደይ ተረፍ ወንበር ኣሎ?
2. መምህር ህይወት 37 ኩሩሽ ሓዘን ናብ ክፍሊ ኣትዮን። እተን 4 ፅሒፊናለን፣ 15 ኩሩሽ ድማ ንተምሃሮ ሂለን። ክንደይ ኩሩሽ ተሪፋወን?
3. ወይዘሮ ኣለምነሽ 74 ባኒ ሰንኪተን እተን 46 ድማ ሸይጠንኣን። ክንደይ ባኒ ተሪፋወን?
4. ለታይ ካብ 40 ተፈቲና 28 ረኺባ። ካብ 60 ድማ 42 ረኺባ። ብድማር ክንደይ ረኺባ?
5. ኣብ ሓደ ዳዕሮ 62 ኣዕዋፍ ፀኒሐን እተን 24 ነፊረን። ኣብቲ ዳዕሮ ዝተረፉ ኣዕዋፍ ክንደይ እየን?
6. ግርማይ ንሓዉ ብር 36 ሂሎዎ። ግርማይ ድማ ካብቲ ዘለዎ ብር 14 ንሓፍቱ ሂሎዎ። ግርማይ ክንደይ ብር ተሪፋዎ?

መስመዲ 52

ሕድሕድ ባዶ ቦታ ብቐደም ሰዓብ ምስኹ።

ሀ. 24፣ 29፣ _____ ፣ _____ ፣ _____ ፣ 49፣ 54

ለ. 32፣ 39፣ _____ ፣ 53፣ _____ ፣ 67፣ _____

ሐ. 82፣ 79፣ 76፣ _____ ፣ _____ ፣ 67፣ 64

መ. 55፣ 49፣ _____ ፣ 37፣ 31፣ _____ ፣ _____ ፣ 13

መስመዳ 53

ነቲ ኣብነት መሰረት ገደርኩም ነዞም ዘስዕቡ ስርሑ።

ኣብነት

$$\begin{aligned} \text{ሀ. } 15 + 14 + 39 &= (15 + 14) + 39 \\ &= 29 + 39 \\ &= 68 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ለ. } 23 + 43 + 18 &= (23 + 43) + 18 \\ &= 66 + 18 \\ &= 84 \end{aligned}$$

$$\text{ሐ. } 73 + 18 + 11 = \underline{\hspace{2cm}} \qquad \text{መ. } 42 + 43 + 17 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ረ. } 29 + 32 + 23 = \underline{\hspace{2cm}} \qquad \text{ሰ. } 33 + 39 + 20 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ሸ. } 24 + 25 + 36 = \underline{\hspace{2cm}} \qquad \text{ቀ. } 38 + 23 + 19 = \underline{\hspace{2cm}}$$

መስመዳ 54

ካብዞም ዘስዕቡ መስሊ ዘደርከቡም ፍሰዩ። መስሊ ዘደርከቡ ምክንያት ደማ ግሰ።

$$\text{ሀ. } 68 - 89 = \underline{\hspace{2cm}} \qquad \text{ለ. } 89 - 68 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ሐ. } 42 - 54 = \underline{\hspace{2cm}} \qquad \text{መ. } 54 - 42 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\text{ረ. } 29 - 73 = \underline{\hspace{2cm}} \qquad \text{ሰ. } 72 - 36 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\begin{array}{r} \text{ሸ. } \quad 32 \\ \quad -67 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} \text{ቀ. } \quad 67 \\ \quad -32 \\ \hline \end{array}$$